

Dansk Fodgænger Forbund

Trafikdage 25.-26. august 2014

Special Session

Emne: Trafiksikkerhed

Ordstyrer: Lars Klit Reiff

Længde: 2 time

Forslagsstiller: Dansk Fodgænger Forbund v. Lotte Bech (lotte@lotte-bech.dk)

Oplægsholdere: Alle aftaler med oplægsholdere er på plads.

Denne Special Session passer ikke helt præcist i nogle af de foruddefinerede linjer. Vi mener at den emnemæssigt især henvender sig til "sikkerhedsfolk" og dem, der er interesserede i cykeltrafik. Derfor foreslår vi, hvis det er muligt, at sessionen bliver lagt på et tidspunkt, hvor der er et "hul" i deres program.

Titel:

Synliggørelse af skoler og børn i gadebilledet.

Oplæg:

1. Dansk Fodgænger Forbund v. Johan Heichelmann: Elever som ambassadører for tryk trafik
2. Odense Kommune v. Connie Juel Clausen: Legegade ved Vestre Skole i Odense
3. Dansk Skoleidræt v. Anne Katrine Kaarsholm: Gåbusser til skole
4. Københavns Kommune v. Caroline Eiler Gotved : Fælles indsats for Sikre Skoleveje i København

Baggrund og formål:

Fodgængerforbundet vil sætte fokus på trafiksikkerheden og tryghed omkring skolerne, som en forudsætning for, at forældre har tillid til, at deres børn kan færdes sikkert i trafikken til skole. Formålet er at vise nye tendenser til en helhedsorienteret indsats for at øge trygheden og sikkerheden omkring skolerne. Eleverne inddrages i skolens trafikpolitik og i kampagner for ændringer af den trafikale adfærd omkring skolerne. Desuden indrettes fysiske anlæg der synliggør skoler og børn for at skærpe opmærksomheden fra øvrige trafikanter. Arbejdet foregår ved en fælles indsats på tværs af kommunens forvaltninger.

Oplæg:

1-Elever som ambassadører for tryk trafik

Johan Heichelmann, Dansk Fodgænger Forbund

Dette oplæg præsenterer en helhedsorienteret tilgang til skolevejsprojekter, der sætter de adfærdsmæssige problemstillinger i første række. Erfaringerne bygger på arbejde i Københavns Kommune og arbejde i virksomheden 'Trafik i Børnehøjde'. Denne tilgang tager udgangspunkt i at inddrage eleverne som ambassadører, der skal undersøge de specifikke problemstillinger ved skolen og anbefale løsninger til skolebestyrelsen. Denne type projekter fokuserer på adfærd og ser anlæg som understøttende for adfærd. Anlægsprojekter kan ses som anledning til at tage skolens trafikpolitik op til revision. Ved at inddrage eleverne bliver processen på skolen længere og fokus på adfærd kan spredes som ringe i vandet fx kan de inddragede elever interviewe forældre og elever der bliver kørt til skole for at kende problemstillingen til bunds.

Som en mulighed for at eksperimentere med de trafikale problemstillinger præsenteres i dette oplæg erfaringer med brug af midlertidige anlæg. De midlertidige anlæg kan tænkes som et fysisk udtryk af kampagnen, men kan også ses som en mulighed for at teste muligheder for et permanent anlæg. I dette projekt tænkes det midlertidige som en mulighed for elevinddragelse. Eleverne kan gennem det fysiske

udtryk synliggøre skolen og børn i gadebilledet ved at sætte deres præg på det midlertidige anlæg. Det midlertidige anvendes samtidig som et afsæt til diskussionen om transportvane og adfærd.

Erfaringerne siger os, at denne type projekter er velkomne i skolen. De tager udgangspunkt i et helt akut trafikalt behov og eleverne får mulighed for at behandle virkelighedsnære problemstillinger med relevante fag som redskaber.

Læs eksempler på skolevejsprojekter på "Trafik i Børnehøjde" hjemmesiden: <http://bornetrafik.dk/1-projekt-skarup-skole/>

2-Legegade ved Vestre Skole i Odense

Connie Juel Clausen, Natur, Miljø og Trafik, By- og Kulturforvaltningen, Odense Kommune

I 2010 etablerede Odense Kommune en legegade ved en byskole som et pilotprojekt.

Legegaderne udfordrer den gængse opfattelse af, hvad en vej skal kunne. Gaden er skiltet som legeopholdsområde hvilket betyder, at biler højst må køre 15 km/t og at bilisterne skal tage hensyn til brugere af gaden samt og endelig er det forbudt at parkere på gaderne.

Hastighedsdæmpningen har været en essentiel betingelse fordi området bruges som en udvidet skolegård og børnene derfor leger på færdselsarealet.

Intentionen med at etablere en legegade på Roersvej tæt på en skole var, ud over at udvide skolegården, at synlig gøre både skole og børn i gade rummet, at få sænket bilernes hastighed ved skolen, få fjernet parkeringspladserne foran skolen og som en konsekvens af dette få løst det trafik kaos, der var ved skolen om morgenen.

At bruge en vej som en del af skolens legearealer har været udfordrende for både skolens ansatte og for eleverne – dog ville ingen være foruden i dag. Nogle af udfordringerne har gået på at både legende børn og beboere skal være opmærksomme når trafik og leg blandes.

Anlægget af legegaderne er en del af projekt "Mere bevægelse i byens rum", hvor det daværende Socialministerium i 2007 gav støtte til indsamling af ideer og udgivelse af et idékatalog om byfornyelse og moderne legegader.

Læs mere om Odenses legegader på hjemmesiden: <http://www.odense.dk/topmenu/borger/kultur-natur-og-fritid/parker%20natur%20og%20udliv/udliv/leg/legegader>

3-Gåbusser til skole

Anne Katrine Kaarsholm, Dansk Skoleidræt

Pilotprojekt Gåbus

- Gåbus er pt et pilotprojekt, som strækker sig over skoleårene 2012-13 og 2013-14. Projektets formål er at afprøve Gåbus-konceptet på udvalgte skoler i landet, således at erfaringerne herfra kan danne grundlag for udviklingen af et forsvarligt og velfungerende Gåbus-koncept fra skoleåret 2014-15 og frem.
- Fra august 2014-19 bliver projektet landsdækkende, så alle landets skoler kan få tilbuddet om at blive Gåbus-skole.
- Dansk Skoleidræt og Roskilde Kommune står bag pilotprojektet i et tæt samarbejde med TrykFonden, Rådet for Sikker Trafik, Ishøj Kommune og Skanderborg Kommune.

Hvad er en Gåbus?

- Store elever fra 6.-9. klasse uddannes til at blive Gåbus-chauffører på et kursus udarbejdet af Dansk Skoleidræt og Rådet for Sikker Trafik.
- På deres vej til skole samler chaufførerne de små elever op ved fastlagte stoppesteder - ligesom en almindelig bus.
- Med sig har chaufførerne en smartphone, hvorpå de registrerer, om passagererne er steget på bussen eller ej. Hvis en passager ikke er dukket op som ventet ved et stoppested, sendes der automatisk en mail

til forældrene. Når bussen ankommer til skolen, aktiveres et Geofence, og en mail sendes til alle forældre om, at bussen er sikkert fremme ved skolen.

- Indskolings elever fra 0.-3. klasse kan stige på en Gåbus, transporten sker til fods, og billetten er gratis.

Hvorfor en Gåbus?

- Projekt Gåbus har som overordnet formål at skabe større *sikkerhed, sundhed, trivsel og læring* for eleverne på landets skoler samt at skabe en holdnings- og adfærdsændring blandt eleverne, således at *aktive og sikre transportvaner* grundlægges i den tidlige skolealder og videreføres i voksenlivet.

Læs mere om Gå-bus projektet i artiklen "Sæt gang i GÅBUS på din skole" side 22-24 i Dansk Skoleidræts tidsskrift "Idræt i skolen". <http://www.swiflet.com/jto/skoleidraet/24/1/22/>

4- Fælles indsats for Sikre Skoleveje i København

Caroline Eiler Gotved, Sikre Skoleveje, Byens Fysik, Københavns Kommune

Københavns Kommune har arbejdet intensivt med sikre skoleveje gennem de seneste fem år. På baggrund af en stor strukturændring på skoleområdet i 2008 blev der bevilget 50 mio. kr. over fire år til sikre skoleveje i kommunen. Ved Budget 2012 blev programmet forlænget med 10 mio. kr. og ét år. Arbejdet har været forankret i Teknik- og Miljøforvaltningen i program Sikre Skoleveje. Programmet har haft en styregruppe med repræsentanter fra Teknik- og Miljøforvaltningen, Børne- og Ungdomsforvaltningen, Københavns Politi og Rådet for Sikker Trafik.

Der er arbejdet på tre forskellige indsatsområder - Fysiske anlægsprojekter, Trafikpolitik og undervisning samt Oplysning og adfærdspåvirkning - ud fra en tro på, at de er hinandens forudsætninger for en helhedsorienteret indsats.

I forhold til kommunens tidligere arbejde med sikre skoleveje var det nyt at de to forvaltninger gik sammen om en fælles indsats. Antallet af børn i København vokser, og der har været/er derfor et stort behov for skoleudvidelser og også etablering af nye skoler. Dette arbejde hører under Børne- og Ungdomsforvaltningen i København, men har stor indflydelse på skolevejene som Teknik- og Miljøforvaltningen har ansvaret for. Der var derfor et stort incitament til at gå sammen om en koordineret indsats.

Udover en styregruppe for programmet med repræsentanter for begge forvaltninger har vi arbejdet med samlokalisering af medarbejdere, idet en ansat i Børne- og Ungdomsforvaltningen udgjorde ca. ét ud af fire årsværk på programmet, og 2-3 dage pr uge sad i projektlokalet i Teknik- og Miljøforvaltningen. Programmet har desuden anvendt konsulenter fra ByX i Børne- og Ungdomsforvaltningen i forbindelse med udarbejdelse af trafikpolitikker, projekt om trafikundervisning gennem udeskole og diverse andre initiativer med elevinddragelse. Den anden vej rundt har Teknik- og Miljøforvaltningen givet indgående sparring i forbindelse med Børne- og Ungdomsforvaltningens byggesager.

På Sikre Skolevejes hjemmeside <http://www.kk.dk/da/borger/trafik/sikre-skoleveje> kan der læses meget mere om de aktiviteter, der er gennemført under program Sikre Skoleveje. Her ligger også det vedtagne programdokument, årsrapporter og den evaluering af program Sikre Skoleveje, der blev udarbejdet efter den oprindelige programperiode på fire år.